3. Լիկւիդացիայի ենթարկել, համաձայնութեան գալով Ազրբէջանի և Վրաստանի հետ, ընդհանուր հիմնարկութիւնները և գոյքը, որ մնացել են Անդրկովկասեան հանրապետութիւնից:

Այս է կառավարութեան ծրագիրը: Սա կարելի է անուանել պետութեան գոյութիւնը ապահովող ամենաանհրաժեշտ գրաւականների ծրագիրը: Պարզ է, որ նա չի ընդգրկում երկրի բազմազան կարիքները իրենց ամբողջութեամբ, որ նրա սահմաններից դուրս մնում են մի շարք կարեւոր և արդէն հասունացած խնդիրներ: Բայց կառավարութիւնը չի դնում հերթի այդ խնդիրները, որովհետև նրանց լուծումը այսօրւայ պայմանների մէջ համարում է անկարելի: Կառավարութիւնը չի ուզում սխալների մէջ գցել երկիրը լայն հեռանկարներով և անիրագործելի խոստումներով, չի ուզում վերցնել իր վրա պարտականութիւններ, որոնց կատարումը վեր է իր ուժերից: Կառավարութիւնը համոզուած է, որ իր առաջադրած ծրագիրը մաքսիմումն է այսօրւայ հնարաւորութեան: Կառավարութիւնը լարելու է իր ամբողջ ուժն ու կարողութիւնը այդ մաքսիմումին հասնելու և յոյս ունի յաջողութեամբ լուծելու դրուած խնդիրների գոնէ մի մասը, եթէ իր կողմն ունենայ Խորհրդի անվերապահ վստահութիւնն ու գործօն աջակցութիւնը»:

Քաջազնունու յայտարարութիւնից յետոյ, անմիջապէս խօսք առաւ Հ.Յ.Դաշնակցութեան ներկայացուցիչ Սմբ. Խաչատրեանը, որ, ընդհանուր առմամբ, կառավարութեան ծրագիրը գտաւ ընդունելի և խոստացաւ իր կուսակցութեան վստահութիւնը:

Երկրորդ ճառախօսը՝ սոց.-յեղ. Ա.Խոնդկարեանը՝ կառավարութեան յայտարարութիւնը գտաւ ընդհանուր և անբովանդակ, անհամապատասխան անդրանիկ կառավարութեան կոչումին. վարչապետը ոչինչ չասաց կառավարական դրութեան և քաղաքացիական ազատութիւնների մասին: Ա.Խոնդկարեանը առանձնապէս խիստ քննադատեց յայտագրի արտաքին քաղաքականութեան մասը՝ զարմանք յայտնելով, որ նրա մէջ ոչ մի խօսք չի ասւած Ռուսաստանի մասին: Եւ եզրափակեց, թէ կառավարական յայտագիրը սոց.-յեղափոխականներին չի գոհացնում, ուստի նրանք որոշել են սպասել գործի:

Ընդհակառակը, Հայ Ժող. կուսակցութեան կողմից դրաւոր ճառ կարդացող Ա. Մխիթարեանը գտնում էր կառավարական համեստ ծրագիրը միանգամայն գոհացուցիչ: Աւելին, տիրող պայմաններում, կարելի չէր պահանջել:

Ծրագրից գոհ էին և մահմեդականների ներկայացուցիչն ու ռուս պատգամաւոր Ա. Զորինը: Վերջինս, սակայն, անհրաժեշտ էր գտնում առաջ բերել աւելի սերտ գործակցութիւն ռուսների հետ:

Սոց.-դեմոկրատների կողմից խօսեցին երկու հոգի՝ մենշևիկ Հ. Ազատեանը և բոլշևիկ Ա. Մելիքեանը: Երկուսն էլ դէմ արտայայտւեցին Հայաստանի անկախութեան և կառավարական ծրագրին*):

*) Այստեղ պէտք է յիշել, որ սոց.-դեմոկրատ պատգամաւորները Հայաստանի խորհրդի անդամ էին նշանակւել դեռ ևս համառուսական անունը պահող, բայց փաստօրէն վրաց՝ Սոցիալ-Դեմոկրատ կուսակցութեան կողմից. Հ. Ազատեանի լիազօրագիրը ստորագրել էր Նոյ Ռամիշվիլին: Սոց.-յեղափոխական պատգամաւորները նշանակուած էին իրենց կուսակցութեան Անդրկովկասեան կազմակերպութեան կողմից: